

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 5Ps/5/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214206662
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zdenka Saraková
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2015:8214206662.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov samosudkyňou Mgr. Zdenkou Sarakovou v právnej veci úpravy spôsobilosti na právne úkony L. C., G.. XX.X.XXXX, K. L. XXX, XXX XX L., zastúpenej opatrovníčkou M.. M. R., G.. XX.XX.XXXX, K. L. XXX, XXX XX L., na návrh navrhovateľky Z. C., G.. XX.X.XXXX, K. L. XXX, XXX XX L. a za účasti maloletého U. M., G.. X.X.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bardejove a prokurátora Okresnej prokuratúry v Bardejove, takto

rozhodol:

Súd **p o z b a v u j e** L. C.Ú., G.. XX.X.XXXX, K. L. XXX spôsobilosti na právne úkony.

U **p ú š ť a** od doručenia rozhodnutia L. C., G.. XX.X.XXXX.

U **s t a n o v u j e** L. C., G.. XX.X.XXXX opatrovníčku Z. C., G.. XX.X.XXXX, K. L. XXX. Opatrovníčka je ako zákonná zástupkyňa oprávnená a povinná starať sa o opatrovankyňu, zastupovať ju pri právnych úkonoch a spravovať jej majetok.

N **e p r i z n á v a** štátu náhradu trov konania.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Matka L. C., navrhovateľka Z. C., podala na tunajšom súde návrh, ktorým sa domáhala pozbavenia spôsobilosti na právne úkony jej dcéry L. C.. Svoj návrh odôvodňovala tým, že vzhľadom na jej zdravotný stav, mentálna retardácia, ktorý sa po tom, čo porodila dieťa ešte zhoršil, nie je schopná samostatne fungovať. Lieči sa na psychiatrii.

Navrhovateľka predložila súdu lekársku správu zo dňa 15.8.2014, podľa ktorej u L. C. ide o stredne ťažkú duševnú zaostalosť s významnou poruchou správania, s potrebou pozorovania alebo liečby.

V zmysle ustanovenia § 187 ods. 1 O.s.p. bol ustanovený L. C. pre toto konanie opatrovník, a to M.. M. R., uznesením Okresného súdu Bardejov, č. k. 5Ps/5/2014-32 zo dňa 3.7.2015.

Za účelom posúdenia skutočností, na ktoré sú potrebné odborné znalosti, súd ustanovil znalca z odboru zdravotníctva a psychiatrie, MUDr. M. W., za účelom posúdenia zdravotného stavu L. C..

Ustanovený znalec podal vo veci písomný znalecký posudok XX/XXXX zo dňa 9.8.2015.

Znalec bol aj osobne vypočutý na pojednávaní. Podľa záverov znaleckého posudku a výsluchu znalca na pojednávaní L. C. trpí závažnou duševnou poruchou trvalého charakteru, pre ktorú je neschopná chápať zmysel a dôsledky právnych úkonov a je úplne nespôsobilá konať právne úkony. Vzhľadom na charakter duševnej poruchy nie je schopná chápať zmysel konania a význam rozhodnutia o spôsobilosti na právne úkony. Jej osobný výsluch je spojený s rizikom ujmy na jej zdravotnom stave. Pri psychiatrickom vyšetrení znalec zistil u L. C., že jej myslenie je bradypsychické, simplexné, predmetné, s insuficienciou schopnosti analýzy, syntézy a abstrakcie, úsudok povrchný, náhodný, v klinickom obraze dominuje stredne ťažká mentálna retardácia, vedomosti a rozumové schopnosti na úrovni veku 6 - 7 rokov, pozornosť nedostatočne koncentrovaná, osobnosť nedostatočne štrukturovaná s infantilnými rysmi, kritickosť a schopnosť korekcie je insuficientná, sociálne spôsobilosti a aktivity má insuficientné.

Na pojednávaní bola vypočutá navrhovateľka aj opatrovníčka L. C., ustanovená pre toto konanie. Z ich výpovedí vyplýva, že zdravotný stav L. C. sa zhoršil najmä po tom, čo porodila maloletého U.. Je matkou maloletého U. M.Q., ktorý bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom, teda navrhovateľke a jej manželovi. Po pôrode sa stav L. C. ešte zhoršil. Ničomu nerozumela, nechápala ani, ako sa má o dieťa starať. Všetko ju učili, vysvetľovali jej to, nikam nechcela chodiť. Asi mesiac vôbec nekomunikovala. Nepozná hodnotu peňazí. Je nesamostatná. Nedokáže sa sama o seba postarať. Je invalidnou dôchodkyňou. Nedokázala by samostatne existovať. Aj pri zabezpečovaní stravy potrebuje, aby strava jej bola zabezpečená. Sama od seba by si nevedela zabezpečiť ani nákup bežných potravín. Číslice, aj keď pozná, ale nepozná ich hodnotu, ani hodnotu peňazí.

Po oboznámení s obsahom znaleckého posudku, vykonaní dokazovania výsluchom navrhovateľky a opatrovníčky tieto navrhovali návrhu vyhovieť.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry taktiež navrhovala návrhu vyhovieť a pozbaviť spôsobilosti na právne úkony L. C..

Podľa § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopný robiť právne úkony, súd ho pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

Podľa § 187 ods. 2 od výsluchu vyšetřovaného môže súd upustiť, ak nemožno tento výsluch vykonať vôbec alebo bez ujmy na zdravotnom stave vyšetřovaného.

Na základe zistení uvedených v znaleckom posudku v spojení s doplnením dokazovania výsluchom navrhovateľky a opatrovníčky L. C. súd dospel k záveru, že L. C. trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná, v dôsledku ktorej nie je spôsobilá robiť právne úkony, preto ju súd pozbavil spôsobilosti k právnym úkonom /§ 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka/. Na základe záverov znaleckého posudku a v súlade s ustanovením § 187 ods. 2 O.s.p. súd upustil od výsluchu L. C., pretože tento výsluch by bol spojený s rizikom ujmy na jej zdravotnom stave. Aj z toho dôvodu, že nechápe význam konania o spôsobilosti na právne úkony.

Podľa § 189 O.s.p. súd môže rozhodnúť, že upustí od doručenia rozhodnutia o spôsobilosti na právne úkony, ak by doručenie mohlo na adresáta pre jeho duševnú poruchu pôsobiť nepriaznivo alebo ak adresát nie je schopný význam rozhodnutia pochopiť.

Na základe znaleckého odporúčania, súd taktiež upustil od doručenia rozhodnutia L. C. /§ 189 ods. 2 O.s.p./, pretože táto nie je schopná pochopiť význam rozhodnutia o úprave spôsobilosti na právne úkony.

Podľa § 191 ods. 1 veta prvá O.s.p. platí trovy konania štát zo zákona a neboli zistené podmienky pre postup podľa § 191 ods. 1 veta druhá O.s.p.

Podľa § 189a O.s.p. v rozhodnutí o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony súd určí opatrovníka podľa § 192 tomu, kto bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.

Podľa § 192 ods. 1, 2 O.s.p. súd je povinný postarať sa o to, aby bol ustanovený opatrovník osobám, ktoré ho podľa zákona musia mať. V uznesení súd, ktorým ustanovuje opatrovníka, uvedie aj rozsah opatrovníckých práv a povinností.

Z výsluchu navrhovateľky, ktorá je matkou L. C. vyplýva, že L. C. žije v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi a s maloletým synom U., ktorý bol zverený do osobnej starostlivosti starých rodičov, teda rodičov L. C.. Navrhovateľka súhlasila s tým, aby bola ustanovená za opatrovníčku svojej dcéry L. C..

Súd na základe zistených skutočností ustanovil za opatrovníčku L. C. jej matku, Z. C., u ktorej je predpoklad, že ako najbližšia príbuzná dokáže najlepšie zabezpečiť potreby svojej dcéry L. C. a chrániť jej záujmy. Žijú v spoločnej domácnosti a už teraz poskytuje jej navrhovateľka ochranu a zabezpečuje jej potreby. Navrhovateľka s ustanovením za opatrovníka súhlasila.

Zároveň súd v zmysle ustanovenia § 190 ods. 2 O.s.p. v tomto rozsudku vymedzil rozsah opatrovníckých práv a povinností opatrovníčky Z. C..

Vzhľadom na to, že rozhodnutie o pozbavení spôsobilosti na právne úkony sa dotýka rodinných vzťahov, v danom prípade vzťahov k maloletému U. M., G..

X.X.XXXX, synovi L. C. /§ 28 ods. 2 Zákona o rodine/, súd konal ako s účastníkom konania aj s maloletým U. M., ktorého v konaní zastupuje súdom ustanovený kolízny opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bardejove.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia účastníkom na Okresnom súde Bardejov.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav vecí, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).